

Rapport 2013-01

Ungfiskundersøkelse i Tanavassdragets sideelver, høsten 2013

DEANUČÁZÁDAGA
GUOLÁSTANHÁLDDAHUS
TANAVASSDRAGETS FISKEFORVALTNING

Rapport nr: 2013-01

Antall sider: 13

Tittel: Ungfiskundersøkelse i Tanaelvas sideelver, høsten 2013

Forfatter: Narve Stubbraaten Johansen

Oppdragsgiver: Tanavassdragets fiskeforvaltning

Sammendrag: Vinteren 2013 ble det satt i gang en revideringsprosess av gytebestandsmålet til Tanavassdraget. Prosessen avslørte at forvaltningsgrensene mange steder ikke samsvarer med hvor langt laksen egentlig vandrer. Tanavassdragets fiskeforvaltning (TF) sendte en uttalelse til fylkesmannen i Finnmark, hvor det ble bedt om å settes i gang en prosess for å revidere forvaltningsgrensene slik at også disse skulle samsvare med hvor langt laksen faktisk går.

I løpet av sommeren 2013 har TF fått innspill fra publikum om at ytterligere endringer kan være fornuftig å ta med når en først har en prosess i gang. På bakgrunn av dette ble det utført ungfiskundersøkelser i 7 små og mellomstore sideelver av Tanavassdraget høsten 2013. Fire av sideelvene har allerede en forvaltningsgrense, mens de øvrige tre ikke er tatt med i det anadrome området av Tanavassdraget pr. 2013.

Av de fire sideelvene som allerede har en forvaltningsgrense, foreslås det å flytte grensen ytterligere opp i to sideelver, beholde dagens grense i en sideelv, og justere forvaltningsgrensen ned i ei sideelv. Nedjusteringa av forvaltningsgrensen er for øvrig i samsvar med tidligere råd.

Det ble funnet lakseyngel i alle de tre elvene som ikke er innenfor det anadrome området. Årsyngel ble det kun funnet i en av dem. Dette er ei elv som tidligere har vært avstengt med kulverter gjennom E6 og som har et potensiale også som gyteelv for laks. De to siste sideelvene kan i første rekke karakteriseres som sjøørretelver.

Kontaktinformasjon:

Narve Stubbraaten Johansen

Tanavassdragets Fiskeforvaltning

Ringveien 41, 9845 Tana Bru

E mail: nsj@tanafisk.no

Tlf: 906 85 088

Forord

Høsten 2013 settes det i gang en prosess for å gjennomgå forvaltningsgrensene i Tanavassdraget. Det er Tanavassdragets Fiskeforvaltning som har forvaltningsansvaret i de anadrome strekningene av Tanavassdraget og Fylkesmannen i Finnmark har myndighet til å bestemme forvaltningsgrensene. Tanavassdragets fiskeforvaltning ved rådgiver har satt i gang ungfiskundersøkelsene som er presentert i denne rapporten for å kunne bistå med oppdatert kunnskap i prosessen med forvaltningsgrensene. Feltarbeidet er utført av rådgiver, Narve Stubbraaten Johansen. Oppsynsleder i Karasjok, Thoralf Hendriksen, har stått for transport og deltatt i feltundersøkelsene i Leavvajohka og Sávkadasjohka. Rapporten er skrevet av undertegnede.

Narve Stubbraaten Johansen
Tana Bru, 20.november 2013

Innhold

Forord.....	3
1 Innledning	1
2 Vassdragsbeskrivelse	1
3 Metode	2
4 Resultat	3
5 Diskusjon	11
6 Referanser	13
7 Vedlegg.....	13

1 Innledning

Vinteren 2013 ble det satt i gang en prosess hvor gytebestandsmålene i Tanavassdraget ble justert. I den forbindelse kom det frem at forvaltningsgrensen i flere av sideelvene ikke samsvarte med hvor langt laksen vandrer. De nye gytebestandsmålene ble satt på grunnlag av den tilgjengelige kunnskapen om hvor langt laksen vandrer, eller historisk har vært til stede. Dette medførte at forvaltningsgrensene ikke lenger samsvarte med grunnlaget for gytebestandsmålet. Fylkesmannen har myndigheten til å fastsette forvaltningsgrensene. På forsommeren sendte Tanavassdragets Fiskeforvaltning en uttalelse hvor Fylkesmannen i Finnmark ble bedt om at sette i gang en prosess for å justere forvaltningsgrensene, slik at de igjen skulle stemmer over ens med grunnlaget for gytebestandsmålet. Fylkesmannen signaliserte at denne prosessen skulle settes i gang høsten 2013.

I løpet av sommeren 2013 fikk Tanavassdraget innspill på at enkelte elver er lakseførende ytterligere lengre enn grensene som er satt ved justeringen av gytebestandsmålet. Videre er det kjent at det er en rekke små sideelver som ikke er regnet som lakseførende, og derfor ikke faller under forvaltningsområdet til Tanavassdragets fiskeforvaltning. Dette er elver som kan huse et fåtall gytelaks, være viktige oppvekstelver for laks og/eller være viktige gyte og oppvekstelver for sjøørreten. Lakseparrenes bruk av mindre elver som oppveksthabitat, er grundig undersøkt i Tanavassdraget (Anon. 2012). Så mange som 30 % av laks som returnerer til Tanavassdraget har vært innom oppvekstbekker som parr (Erkinaro mfl. (1997) i Anon 2012).

Med denne bakgrunn ble det plukket ut et lite utvalg sideelver som ble undersøkt i løpet av september 2013. Fire av de utvalgte elvene er allerede i dag regnet som lakseførende; tilhører den anadrome strekningen i vassdraget. Dette er Luftjohka, Ciikujohka (Máskejohka), Borsejohka og Leavvajohka. De øvrig tre er i gruppen som ikke regnes som lakseførende; Harrelv, Golggotjohka og Sávkadasjohka.

2 Vassdragsbeskrivelse

Tanavassdraget har et nedslagsfelt på 16 309 km², hvorav 70 % er i Norge og resterende 30 % er i Finland. Det er regnet med at vassdraget har rundt 1 200 km lakseførende elvestrekning. Tanaelva står for 211 km, mens større og mindre sideelver står for den resterende strekningen (Anon 2012). Ungfiskundersøkelsene som er presentert i denne rapporten er utført i små og mellomstore sideelver til Tanaelva. Flere av disse elvene er ikke regnet som lakseførende, og deres elveløp har derfor ikke bidratt til den beregnede totallengden lakseførende strekning (1 200 km). En nærmere presentasjon av de forskjellige sideelvene finnes i resultatkapittelet.

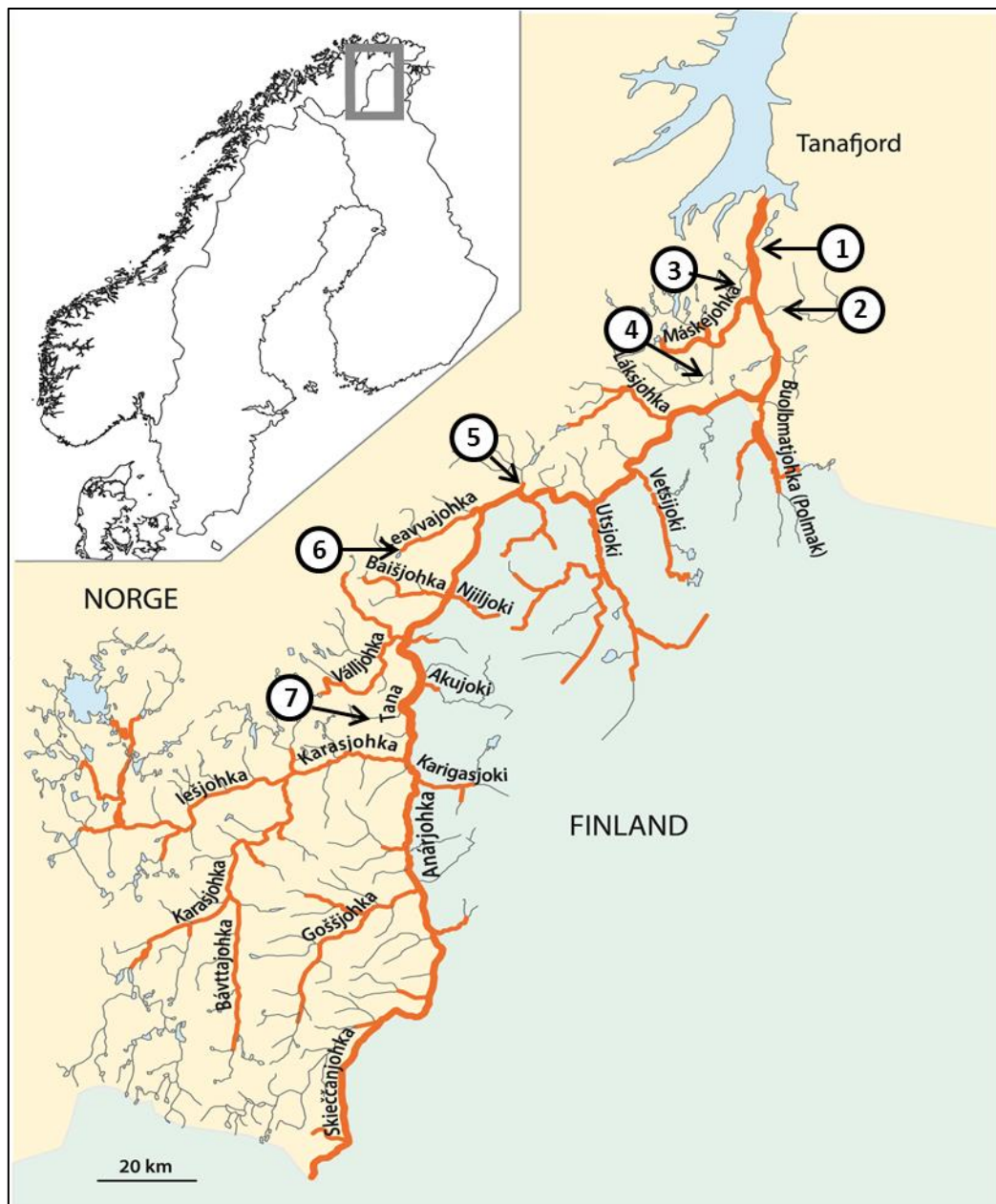

Fig 1: Kart over Tanavassdraget med de 7 undersøkte sideelvne markert; 1) Harrelv 2) Luftjok/Luovttejohka 3) Golggotjohka 4) Ciikujohka 5) Borsejohka 6) Leavvajohka 7) Sávvkadasjohka

3 Metode

Tetthetsregistreringen av ungfisker utført med elektrisk fiskeapparat (prod. Terek AS). I denne undersøkelsen er det kun utført en omgangs fiske. Resultatene er oppgitt i antall fisk fanget, på samme måte som RKTIL (finsk institutt for vilt- og fiskeriforskning) har gjort de siste årene (Orell mfl. 2008; Orell 2011). Resultatene er ikke direkte sammenlignbare i og med at RKTIL benytter en mann med anodestangen og to mann til å håve. El-fisket som danner bakgrunnen for denne rapporten er utført av en mann som håndterer både anodestang og håv. Fisketetthetene er oppgitt som fangst og ikke som estimat av faktiske tettheter. Ved en omgangs fiske kan fangbarhet beregnes til om lag 50 % (jfr. Svenning m. fl. 1998, Svenning & Kanstad Hanssen 2008). All ungfisk ble lengdemålt til nærmeste mm (gaffellengde).

4 Resultat

4.1 Harrelv

Harrelv er ei lita sideelv som munner ut på Tanaelvas østside, ca 14 km oppstrøms Tanamunningen. Elva regnes ikke som lakseførende. Elva ble sist el-fisket i forbindelse med NVEs prosjekt med kartlegging av menneskeskapte vandringshindringer i 2002/03 (Jørgensen 2004). Det ble da påvist lakseyngel på begge sidene av riksveien. Elva ble ikke beskrevet som godt egnet for påroduksjon av laks; hverken gyting eller oppvekst. Fra munningen til riksveien (1,5 km) er den til dels stilleflytende, men også ispedd rolige stryk og små dype kulper. Sideelva čáhcehatjohka løper sammen med Harrelv, 1,2 km oppstrøms riksveien. Fra samløpet er Harrelv tilgjengelig for migrerende fisk i ytterligere en km, opp til Harrelvfossen. Det er ukjent hvor lang strekning av čáhcehatjohka som er tilgjengelig for migrerende fisk, men etter ca 2 km (i luftlinje) blir elva betydelig brattere.

Ungfiskeundersøkelsene ble utført 13.9.2013. Det ble fisket på tre lokaliteter; i harrelv over samløpet (lok 1), i čáhcehatjohka (lok 2) og i Harrelv like over riksveien (lok 3). Det ble påvist laksepar i begge lokalitetene i Harrelv (lok 1 og 3; 5,5-11,7 individ/100 m²), men det ble ikke funet 0+. Ørret var dominerende på den øvre lokaliteten (27,7 individ/100 m²), mens fordelingen mellom laks og ørret yngel var relativt lik på den nedre (ørret: 15 individ/100 m²). I čáhcehatjohka var røya dominerende, men tettheten var lav (3,8 individ/100 m²). Det ble påvist ørret også i čáhcehatjohka.

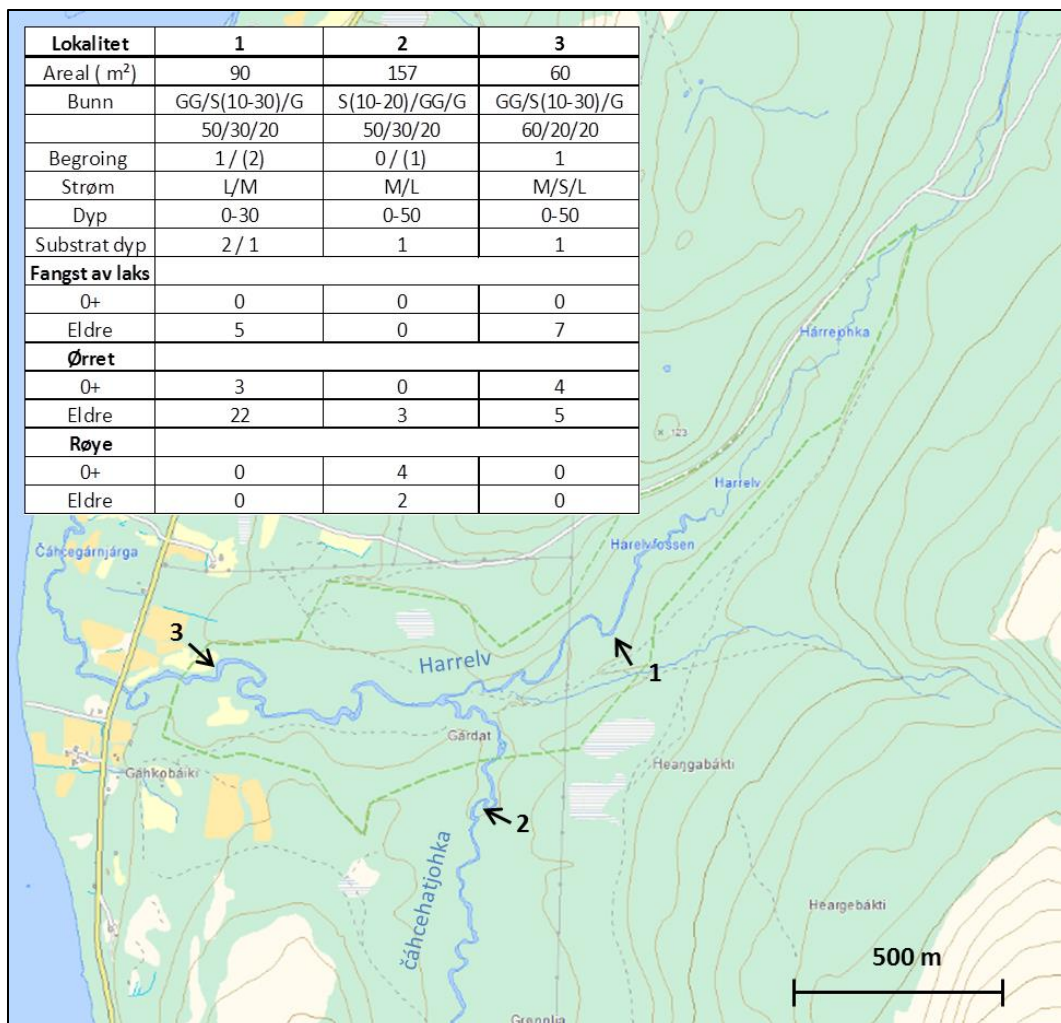

Fig 2: Kart over Harrelv og sideelva čáhcehatjohka med de tre el-fiskestasjonene. Innfelt er en tabell med bonitering og resultat fra lokalitetene.

4.2 Luftjok/Luovtejohka

Luftjoka er ei relativ lita sideelv som munnar ut i Tanaelvas østside, ca 32 km oppstrøms Tanamunningen. Mye av elva er stilleflytende og lite egnet til lakseproduksjon. Det er en foss, Luovtejohkgorži, 9-10 km fra Luftjohkamunningen (avhengig av vannføringen i Tanaelva). Den er ikke vedlikeholdt, og det er tvilsomt at den fortsatt tillater laks å passere fossen. I 2000-2002 ble det registrert lakseyngel også på oversida av fossen (Falkegård 2013). Ved en ungfiskundersøkelse i 2007 ble det ikke påvist lakseyngel på oversida. På nedsida av fossen ble det da ikke påvist 0+, men relativt gode tettheter av eldre lakseyngel (0-54.5 individ/100 m², gjennomsnittlig 14.3 individ/100 m²) (Orell mfl. 2008). Luftjohka er ikke tatt med i arealet en beregner gytestandsmål fra, men den er pr 2013 regnet som lakseførende 9,5 km oppstrøms fossen. Det er imidlertid foreslått å flytte grensa ned til fossen (Falkegård 2013).

Ungfiskeundersøkelsene ble utført 13.9.2013. Tre av de fire stasjonene (lok 1-3) er tidligere fisket i undersøkelsen fra 2007 (Orell mfl. 2008). Det ble ikke registrert lakseyngel på de to lokalitetene på oversida av fossen; i Hana og Geaidnojohka/Vegselva. På nedsida av fossen ble det registrert lakseyngel på begge stasjonene, men det ble ikke registrert 0+. Tettheten av lakseyngel på de to lokalitetene var henholdsvis 9 og 15 individ/100 m². Det ble registrert ørret både i Hana, Geaidnojohka og på lok 3; like nedstrøms fossen, men ikke på den nedre stasjonen nedstrøms riksveien. Det ble registrert røye både i Hana og i Geaidnojohka. I sistnevnte sto det en god del smårøyer i mindre kulper. Trolig er ikke den lave fangsten av røye representativ for bekken for øvrig. Strekningen fra fossen og 300-400 meter nedover ble for øvrig drivtelt i løpet av fiskesesongen (24.7.2013) og det ble kun registrert ørret/lakseyngel og harr.

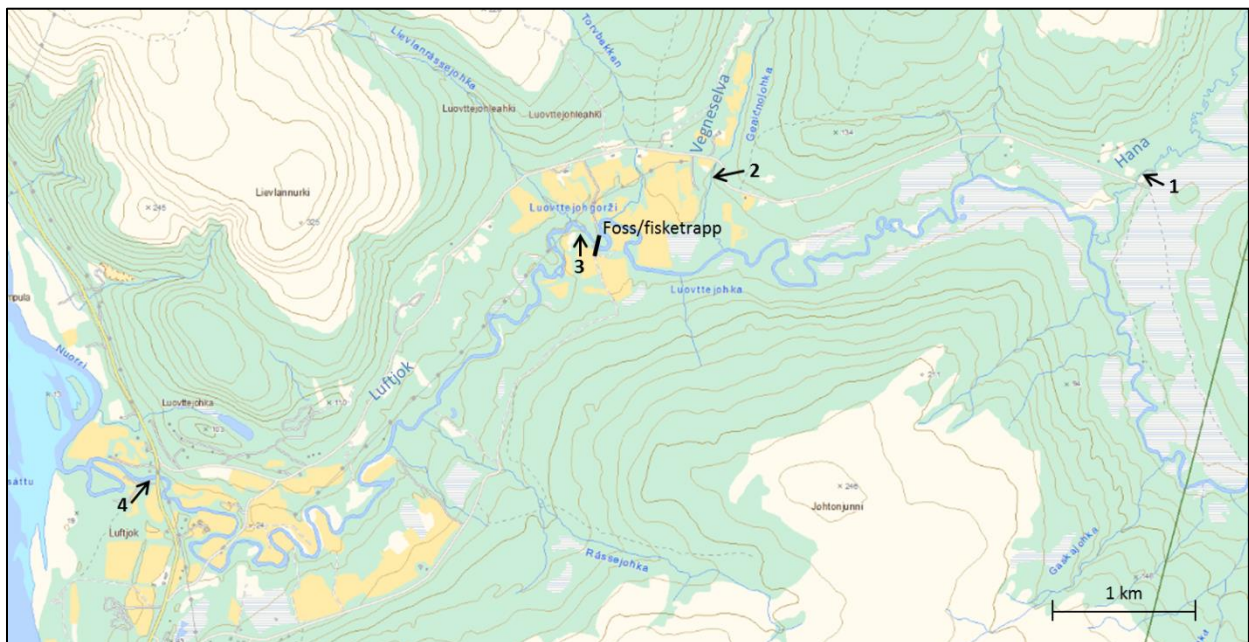

Fig 3: Kart over Luftjohka/Luovtejohka med elfiskestasjoner

Tab 1: Bonitering og resultat fra el-fiskestasjonene i Luftjohka/Luovvtjohka.

Lokalitet	1	2	3	4
Areal (m ²)	105	96	100	112
Bunn	S(10-30)/G/Bl/Sa	GG/G/S(10-20)	S(10-40)/G/Bl	
	60/25/10/5	50/30/20	50/30/20	
Begroing	2	0/ (1)	2	2 / 1
Strøm	M	L/M	M/S	M/S/L
Dyp	0-50	0-30	0-40	0-40
Substrat dyp	1/ 2	1/ 0	2/ 1	2
Fangst av laks				
0+	0	0	0	0
Eldre	0	0	9	18
Ørret		(47-59 mm)		
0+	0	16	3	0
Eldre	4	0	3	0
Røye				
0+	0	2	0	0
Eldre	1	4	0	0

4.3 Golggotjohka

Golggotjohka/Gulbojok er ei lita sideelv som munner ut på Tanaelvas vestsida, ca 19 km oppstrøms Tanamunningen. Vannføringa er liten, men tilgjengelig elvestrekning er lang. Det er ingen kjente vandringshinder på vei opp mot Golggotjávre, 15 km i luftlinje fra Golggotjohkamunningen. Elva er til tider særdeles meandrerende, så strekningen er i realiteten mye lengre. De nedre delene av elva er særdeles stilleflytende og har lite potensiale til produksjon av laks og ørret. Den er ikke regnet som lakseførende, men er kjent som en sjøørretelva. Det finnes historier om enkelte laks som er observert i elva.

Elva ble el-fisket for 5-6 år siden i regi av Fylkesmannen i Finnmark. Bakgrunnen for undersøkelsen var den gang å undersøke om det var fisk oppstrøms ei ny bru som ble bygd og et leirras. Undersøkelsen dokumenterte at det var fisk over det eventuelle vandringshinderet (pers. medd. Harald Muladal, Fylkesmannen i Finnmark)

Ungfiskundersøkelsen i 2013 ble utført i to omganger. Det ble fisket på en lokalitet i sideelva Bánngállajohka 9.9.2013. Resterende lokaliteter ble fisket 13.9.2013. Da ble det også samlet inn prøver til genetikkstudiet (n=46). Det ble forsøkt fisket i Doaresjohka, men denne var for liten til at det var praktisk mulig å el-fiske i den, og det antas at den ikke bidrar til fiskeproduksjonen i Golggotjohka. Det ble påvist lakseparr på 3 av 4 lokaliteter, men med lave tettheter (1,3-6,4 individ/100 m²). Det ble ikke påvist årsyngel 0+, lakseparrene som ble funnet kan derfor stamme fra gyting i Tanaelva, eller andre sideelver. Tettheten av ørret var relativt god på de fire stasjonene (19,6-47,5 individ/100 m²). Mye av strekningen nedstrøms lokalitet 2 må imidlertid regnes som lite produktiv, men bunnsstrat av sand og finkornet grus; og lenger ned med myrbunn.

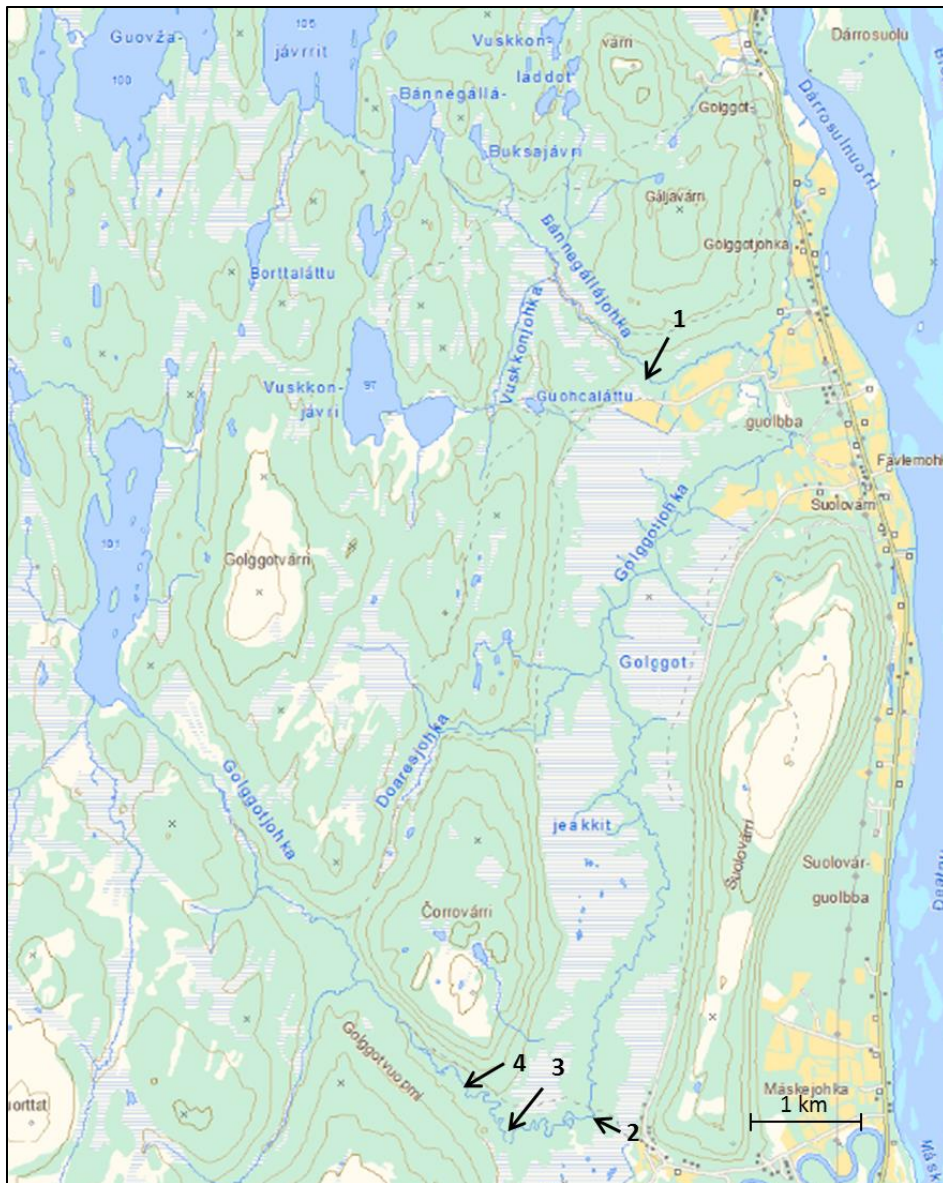

Fig 4: Kart over Golggotjohka/Gulbojok og sideelva Bannégállajohka med el-fisk stasjonene markert.

Tab 2: Bonitering og resultat fra el-fiskestasjonene i Golggotjohka/Gulbojok.

Lokalitet	1	2	3	4
Areal (m ²)	62,5	102	90	80
Bunn	G/GG/Sa/S(10-20) 40/30/20/10	G/GG/S(10-20) 60/30/10	S(10-40)/Bl/Sa 80/10/10	S(10-30)/GG/G 40/40/20
Begroing	1	1/ 0	1	0/ 1
Strøm	M/L	L/M	M/L/S	L/M
Dyp	0-30	0-30	0-40	0-40
Substrat dyp	1/ (2)	0/ 1	3/ 2/ 1	1/ (2)
Fangst av laks				
0+	0	0	0	0
Eldre	4	0	2	1
Ørret				
0+	8	12	8	22
Eldre	13	7	23	16
Harr	0	1	0	0

4.4 Ciikujohka (Máskejohka)

Ciikujohk er ei av tre lakseførende sideelver til Máskejohka. Máskejohka muinner ut i Tanaelva ca 28 km oppstrøms Tanamunningen. Selve Máskejohka er 31 km og starter i utløpet fra Máskeluoppal. Både Geasis og Ciikujohka renner inn i luoppal, Ciikujohka etter først å ha rent gjennom Máskejávri og Vuoksajávre. Selve Ciikujohka er lakseførende i ca 11 km (Anon 2012). Ciikujohka er regnet som lite produktiv. Ved beregninga av gytebestandsmålet er det regnet med at 1 egg/m² er tilstrekkelig for å opprettholde en maksimal produksjon i og hele arealet til Ciikujohka. Ved en ungfiskundersøkelse i 2007 ble det funnet både 0+ og eldre lakseyngel, men med så lave tettheter at det ble konkludert med at Ciikujohka for tiden ikke er ei viktig sideelv for lakseproduksjon (Orell mfl. 2008).

Ungfiskundersøkelsene ble utført 20.9.2013. Det ble el-fisket 3 stasjoner fra forvaltningsgrensen til oversida av den nederste av Ciikujohkas tre fosser (Ciikugoržžit). Det ble funnet lakseyngel på 39-57 mm på begge de to lokalitetene nedenfor fossen (5-7 laks/100 m²). Det er antatt at all lakseyngelen var 0+. På lokaliteten på oversida av fossen ble det kun funnet ørret.

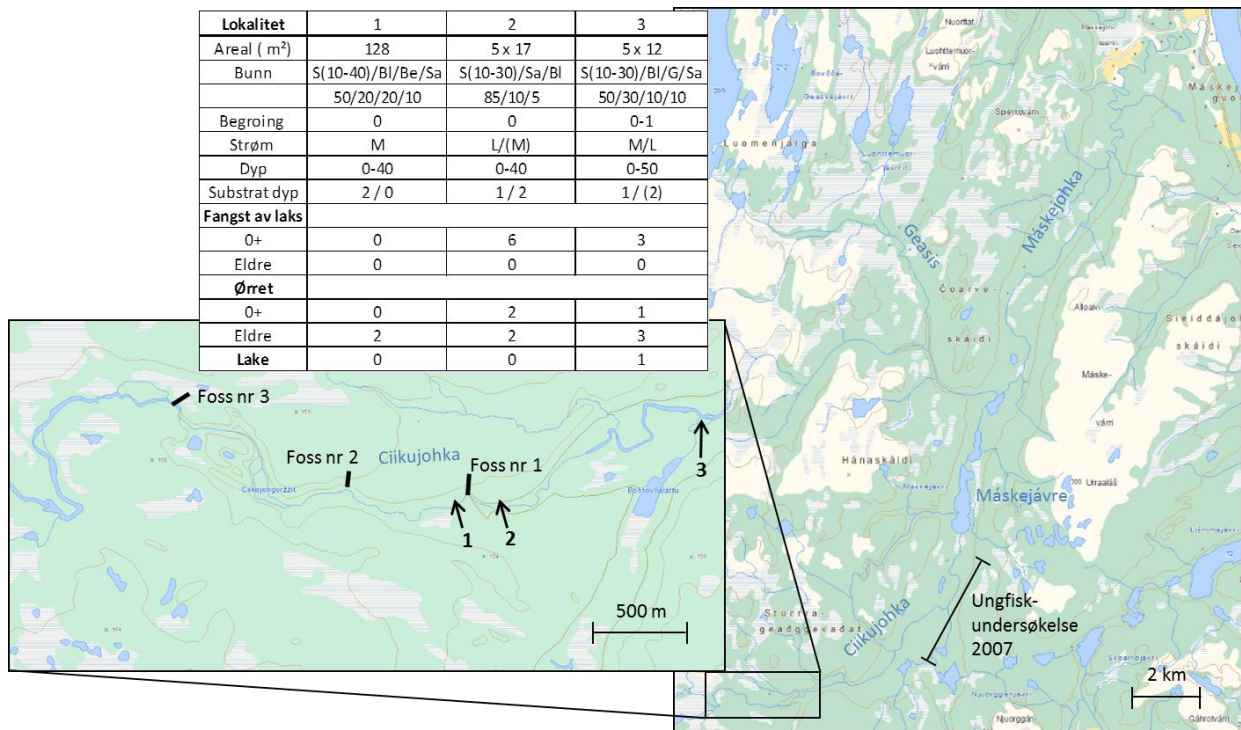

Fig 5: Kart over Máskejohka med delen av sideelva Ciikujohka som ble besøkt i denne kartleggingen. Markert i det forstørrede kartet Ciikujohkas tre fosser, samt el-fiskestasjonene. Dagens forvaltningsgrense er ved stasjon 3. Innfelt er en tabell med bonitering og resultat fra lokalitetene.

Fig 6: Bilde av dagens forvaltningsgrense og de tre fossene i Ciikujohka (Ciikugoržžit).

4.5 Borsejohka

Nedre del av Borsejohka er bratt og det er en rekke mindre fosser som migrerende fisk må passere for å komme opp i roligere terreng med bedre forhold for fiskeproduksjon. I løpet av de nederste 1,3 km har elva et fall på 100 høydemeter. Pr 2013 regnes Borsejohka som lakseførende i 700 meter. Eldre fiskere forteller at laks tidligere passerte fossene i den nedre strekningen, og den historiske utbredelsen er derfor regnet å være 5 km (Anon 2012). Ved en ungfiskundersøkelse utført i 2010 ble det ikke påvist laks på oversiden av fossene i nedre del (Orell mfl. 2011).

Ungfiskundersøkelsen ble utført 22.9.2013. Det ble el-fisket 6 stasjoner, hvorav 2 er på oversida av de mange fossene i nedre del. Tre av lokalitetene samsvarer med lokalitetene fra 2010 (lok 1, 3 og 4). Det ble påvist laks på de tre nederste lokalitetene, som er nedenfor de mest utfordrende fossene, men det ble ikke påvist noe årsyngel (0+).

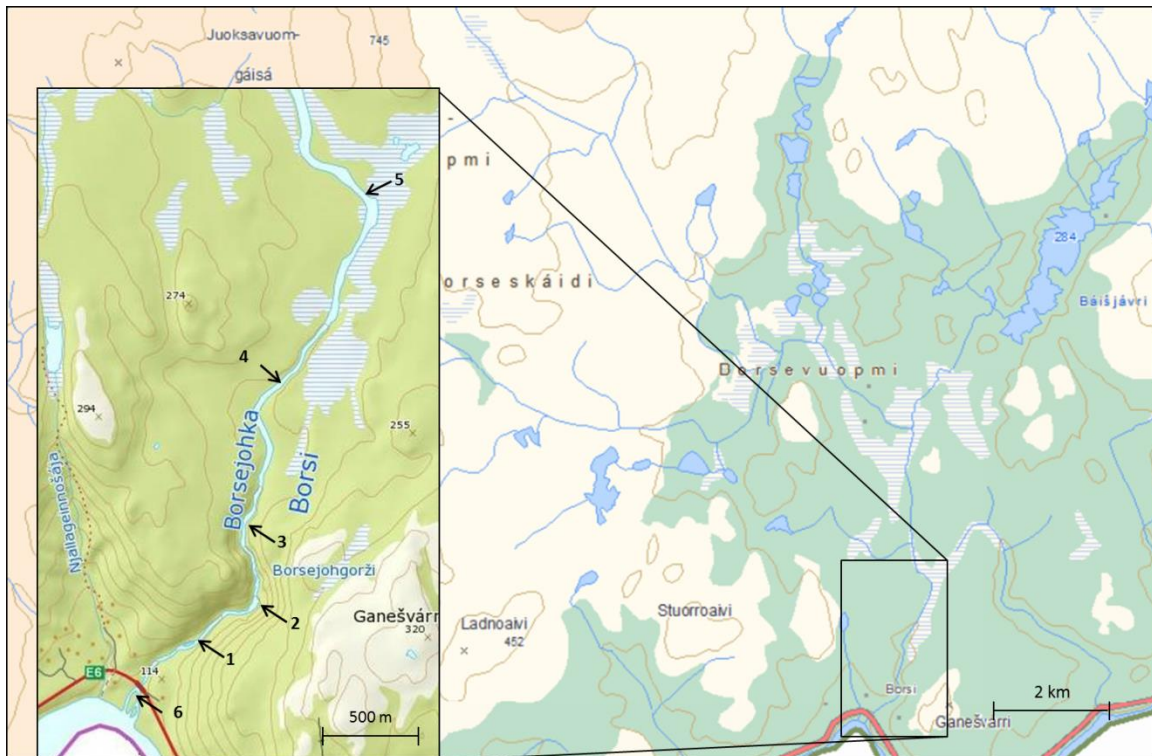

Fig 7: Kart over Borsejohka med el-fiskestasjoner.

Tab 3: Bonitering og resultat fra el-fiskestasjonene i Borsejohka

Lokalitet	1	2	3	4	5	6
Areal (m ²)	40	45	50	45	119	70
Bunn	BI/S(10-40)/G	BI/S(10-40)/G/GG	BI/S(10-40)	BI/S(10-40)/GG/Be	S(10-40)/BI/Sa	
	55/40/5	50/30/10/10	50/50	50/30/10/10	80/15/5	
Begroing	0	0	0	0/1	0 / (1)	0/1
Strøm	M/L	L/M	M/L	L/M	M/L	M/L/ (S)
Dyp	10-50	0-50	10-50	10-50	0-40	0-60
Substrat dyp	2	2 / 1	2	2	2/3	2
Fangst av laks						
0+	0	0	0	0	0	0
Eldre	1	1	0	0	0	13
Ørret						
0+	0	0	0	0	0	0
Eldre	0	2	1	0	3	0

4.6 Leavvajohka

Leavvajohka munner ut i Tanaelva ca 140 km oppstrøms Tanamunningen. Den renner raskt og er kald, og er derfor regnet som en lite produktiv elv. Ved beregninga av gytebestandsmålet er det regnet med at 1 egg/m² er tilstrekkelig for å opprettholde en maksimal produksjon i Leavvajohka.

Pr 2013 er forvaltningsgrensa satt til Lávddetgála, 13 km oppstrøms munningen. Dette er en liten foss som ikke er mye til hinder for laksevandring. En ungfiskundersøkelse utført i 2010 har tidligere slått fast at det er laks til stede også på oversida av forvaltningsgrensa (Orell mfl. 2011). Det er tidligere fanget laks på oversida av, 22 km oppstrøms munningen. Laksen er regnet å ha vært til stede 24 km oppstrøms munningen tidligere, men dette har en ikke hatt oppdaterte data på (Anon 2012).

Ungfiskundersøkelsene ble utført 21.9.2013. Det ble el-fisket 7 stasjoner på strekningen fra Lávddetgála til noe oppstrøms Leavvajávri (Tab 4/fig 8). Det ble funnet årsyngel (0+) etter laks på 4 av

7 lokaliteter og eldre lakseyngel på samtlige lokaliteter. Tettheten av eldre fisk varierte mellom (0,7-13,6 individ/100 m²). Det ble funnet ørret på 3 lokaliteter og røye kun på den øverste lokaliteten.

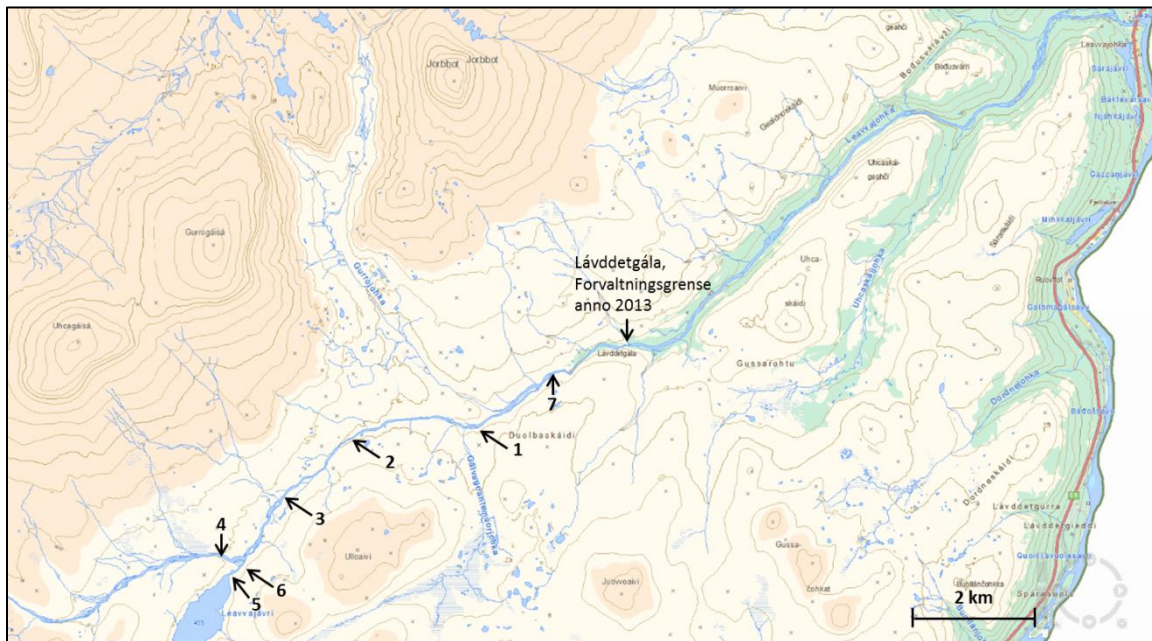

Fig 8: Kart over Leavvajohka med el-fiskeklokaliteter. Dagens forvaltningsgrense er også markert.

Tab 4: Bonitering og resultat fra el-fiskestasjonene i Leavvajohka.

Lokalitet	1	2	3	4	5	6	7
Areal (m ²)	120	102	151	132	142	80	200
Bunn	S(10-40)/BI/G 70/20/10	S(10-40)/BI/G 70/20/10	G/S(10-30)/Sa 60/30/10	S(10-40)/BI/Sa 80/15/5	G/S(10-30)/BI/Sa 55/30/10/5		S(10-30)/GG/G/BI 45/30/10/5
Begroing	0	0 / (1)	0	1 / 0	1	1	0
Strøm	L / (M)	M	M/L	L / (M)	L / M	L / M	L / (M)
Dyp	0-50	0-50	0-50	0-40	0-40	0-30	0-30
Substrat dyp	2	2 / (1)	1 / (2)	2 / 3	1	1	1 / 2
Fangst av laks							
0+	0	0	6	2	0	10	2
Eldre	8	4	6	18	1	2	6
Ørret							
0+	1	0	0	0	0	0	0
Eldre	10	0	0	4	0	2	0
Røye	0	0	0	4	0	0	0

4.7 Sávkadasjohka

Sávkadasjohka er ei lita sideelv til Tanaelva, som munner ut i hovedelva ca 200 km oppstrøms Tanamunningen, og 12,5 km nedstrøms samløpet mellom Kárášjohka og Anárjohka. Fra gammelt av ble det fisket sjøørret og smålaks i elva, men en har ingen nylige data om oppgang eller fangst i Sávkadasjohka. Frem til 2011 utgjorde kulverter under E6 et betydelig vandringshinder. Ved NVE sin kartlegging av kulverter i 2001 ble Sávkadasjohka beskrevet som utbedringsobjekt med betydelig potensiale (Lundvall mfl. 2001). Utbedringene ble utført av veivesenet i 2011, og veipasseringen er ikke til hinder for migrerende fisk lenger.

Ungfiskundersøkelsen ble utført 10.9.2013. Det ble fisket to stasjoner i den nedre delen av elva. Mens området rundt lokalitet 1 var svært godt egnet til både gyting og oppvekst for laks, ble elva striere på vei opp mot lokalitet 2. Nedenfor lokalitet 1 er Sávkadasjohka meandrerende og ikke like godt egnet for lakseproduksjon. Det ble funnet lakseyngel på begge lokalitetene, men årsyngel var bare til stede på den nederste av de to lokalitetene (2,5 individ/100 m²). Tettheten av eldre laksyngel

var lav på begge lokalitetene (0,6-1,2 individ/100 m²). Tettheten av ørret var noe høyere (5,5-6,5 individ/100 m²). På den nedre lokaliteten ble det også funnet harr. I tillegg til de to lokalitetene ble det gjort en rekke stopp hvor det ble hentet inn ørret og lakseyngel til genetikkstudiet. Det ble tatt med prøver fra 9 laksyngler og 23 ørretyngler.

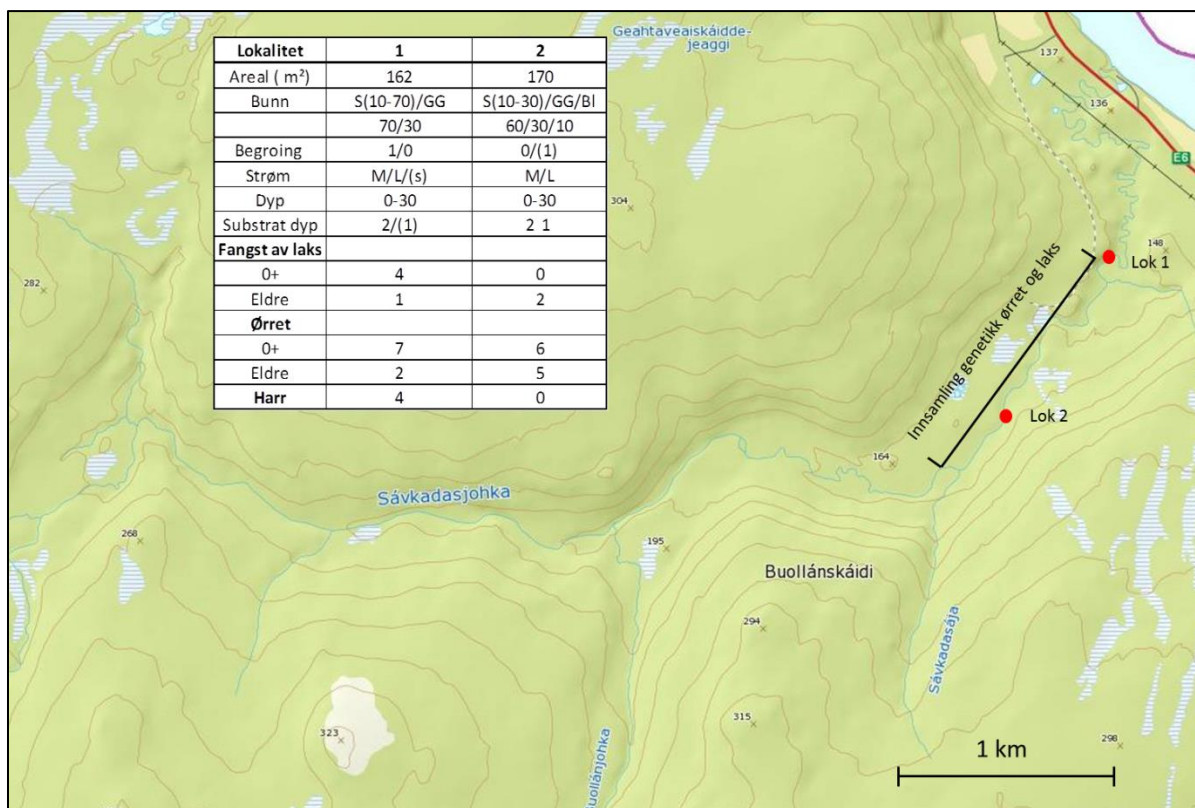

Fig 9: Kart over Sávkadasjohka med lokaliteter under høstens ungfiskundersøkelse. Innfelt er en tabell med bonitering og resultat fra lokalitetene.

5 Diskusjon

Bakgrunnen for ungfiskundersøkelsene høsten 2013 var å kunne komme med konkrete råd til fylkesmannen i prosessen med å justere forvaltningsgrensene i Tanavassdraget. Vi har vært innom 7 av Tanavassdragets mange sideelver/bekker. Fire av de besøkte elvene er allerede i dag regnet som lakseførende; tilhører den anadrome strekningen i vassdraget. Dette er Luftjohka, Ciikujohka (Máskejohka), Borsejohka og Leavvajohka.

Luftjohka ble inntil for få år siden ikke regnet inn under den anadrome strekningen til Tanavassdraget. Dagens forvaltningsgrense går hele 19 km fra Luftjohkamunningen og 9,5 km oppstrøms Luovttejohkgorži. I fossen er det ei fisketrapp som tidligere som tillot anadrom fisk å passere. Tidlig på 2000-tallet var det beviselig enda noe laksegyting i øvre del av Luftjohka (Falkegård 2013). Sist gang det ble foretatt en ungfiskundersøkelse i Luftjohka (2007) ble det imidlertid ikke påvist lakseyngel over fossen (Orell mfl. 2008). Det ble det heller ikke denne gang. Ungfiskundersøkelsen i år støtter under Morten Falkegårds råd (2013) om ny forvaltningsgrense i Luftjohka satt ved fossen. Det ble som i 2007 ikke registrert 0+ av laks i nedre del av Luftjohka, og det er derfor mulig at laksen kun bruker den som ei oppvekstelv, mens gytinga foregår i hovedelva.

Ciikujohka er en av de lakseførende sideelvene til Máskejohka. Den regnes for å være ei lite produktiv lakseelv, noe en ungfiskundersøkelse i 2007 underbygde (Orell mfl. 2008). Dagens forvaltningsgrense er satt ved et storsteinet og bratt stryk som laks trolig ikke har noe problem med å forsere. Lenger opp er det tre markerte fossen. Det ble registrert ungfisk av laks opp til den nederste

av de tre; 1,5 km oppstrøms dagens forvaltningsgrense. Det foreslås at grensa flyttes opp til den nederste fossen.

Borsejohka er særdeles bratt den første halvanna kilometeren fra munningen. Det er en rekke større og mindre fosser som trolig er utfordrende for laksen å passere. Det til tross hevder eldre fiskere at laks passerte fossene tidligere. Dagens grense er satt bare 700 meter fra munningen. Forrige gang det ble utført ungfiskundersøkelser ble det funnet bare et fåtall lakseparr på strekningen opp til fossen (Orell 2011). Høstens undersøkelse viste det samme. Det er lite sannsynlig at laks passerer fossene nå. Det er også lite sannsynlig at det foregår gyting i selve Borsejohka. Det ble ikke funnet noe 0+. Nedre del av Borsejohka fungerer som ei oppvekstelv for lakseparr. Det foreslås at dagens forvaltningsgrense blir beholdt.

Leavvajohka er relativt lang, men den er kald og stri og har derfor et relativt lite potensiale for lakseproduksjon. Høstens undersøkelser viser imidlertid at laksen vandrer helt opp til Leavvajávri. I følge forsknings og overvåkningsgruppa i Tanavassdraget har laks tidligere gått 24,1 km opp Leavvajohka (Anon 2012). Det tilsvarer et par kilometer forbi Leavvajávri. I høstens undersøkelse stoppet vi like over Leavvajávri, og det er ikke mulig å slå fast hvor langt laksen kan vandre. Det er åpenbart at forvaltningsgrensen som går nede ved til Lávddetgála, 13 km oppstrøms munningen, bør flyttes til over Leavvajávri. Som ved en ungfiskundersøkelsen i nedre del av Leavvajohka (2010) ble det funnet lave tettheter av laks i høstens undersøkelse (Orell 2011). De største tetthetene med 0+ ble funnet like nedstrøms Leavvajávri, og de høyeste tetthetene av eldre lakseyngel ble funnet noe oppstrøms Leavvajávri.

De øvrige 3 elvene er bare noen få av mange små sideelver og bekker som enten fungerer som rene oppvekstområde for laks, som gyte- og oppvekstområde for sjøørret og/eller til og med gyteelver for et fåtall laks. I utgangspunktet er ingen av disse elvene tatt med i det anadrome området til Tanavassdraget. Riktignok viser denne undersøkelsen i samsvar med Orell mfl. (2008) at Luftjohka muligens bare fungerer som oppvekstområde for laksen, men utgangspunktet for at Luftjohka ble tatt med i det anadrome området var at laksen også gytt der.

Sávkadasjohka, som munner ut i Tanaelva bare 12,5 km nedenfor Tanaelvas begynnelse; ved samløpet mellom Karasjohka og Anárjohka. Migrerende fisk har i mange år enten delvis eller fullstendig blitt utelukket fra denne sideelva pga kulverter lagt under E6. Først i 2011 ble det E6 passasjen utbedret med en bro. Vi besøkte bare den nedre tredjedelen av det tilgjengelige området. Laks ble påvist i små mengder, både 0+ og eldre yngel. Det var tettere med ørretyngel, men sammenlignet med andre elver er tettheten lav. Undersøkelsene viser likevel at laksen er til stede i elva. Sávkadasjohka var tidligere en smålakseelv. Trolig kan det på sikt igjen bygges opp en laksebestand i Sávkadasjohka. Årets undersøkelser gir ikke noe informasjon om hvor langt opp forvaltningsgrensa bør settes, men viser at Sávkadasjohka bør innlemmes i det anadrome området.

Golggotjohka er ei lita sideelv som nærmest kun benyttes av ørret. Trolig i stor grad sjøørret. Laksen gyter trolig ikke i Golggotjohka, og bruker den som oppvekstelv, men kun i liten grad. Det er ikke kjent om det finnes vandringshinder på vei opp til Golggotjávri. Det er lange strekninger tilgjengelig for anadrom fisk, og den er antakelig ei viktig gyte- og oppvekstelv for ørret. Det foreslås at den på bakgrunn av dette innlemmes i det anadrome området.

Harrelv munner ut på østsiden av Tanaelva 14 km oppstrøms munningen. Anadrom fisk har tilgang på knapt 4 km av selve Harrelva opp til Harrelvfossen, i tillegg til 2-3 km av sideelva čáhcehatjohka. Ungfiskundersøkelsen viser at laks bruker elva som oppvekstområde, og at elva fungerer både som gyte- og oppvekstområde for ørret. Observasjon av større fisk ved undersøkelsen underbygger at det er sjøørret som gyter i elva.

6 Referanser

Anon 2012. Status of the river Tana salmon population. Report 1-2012 of the working group on salmon monitoring and research in the Tana river system. 99 sider

Falkegård, M. 2013. Forvaltningsgrenser i Tana. Notat. 22 sider.

Jørgensen, L. 2004. Vandringshinder for fisk i Tana`s sideelver og –bekker, konsekvenser av veibygging. Bevaring av Tana som en lakseelv i naturtilstand (II). Rapport nr. 1. Norges vassdrags- og energidirektorat. Nordnorske ferskvannsbioologer. 26 sider.

Lundvall, P., Moen, K. og Ruokanen, H. 2001. Vandringshinder for fisk i Tana`s sideelver og –bekker, konsekvenser av veibygging. Bevaring av Tana som en lakseelv i naturtilstand. Rapport nr. 3. Norges vassdrags- og energidirektorat. Fylkesmannen i Finnmark. Lappland miljøsententer. 50 sider.

Orell, P., Erkinaro, J., Niemelä, E., Erkinaro, H., Kuusela, J., Kylmäaho, M. og Mäki-Petäys, A. 2008. Juvenile densities in the Norwegian tributaries of the river Teno in 2006-2007. Working report. Finnish Game and Fisheries Research Institute. 25 sider.

Orell, P. 2011. Distribution and densities of juvenile salmon and trout in the rivers Iskuras-, Bais-, Leva-, Borse-, and Laksjohka i 2010. Working report. Finnish Game and Fisheries Research Institute. 16 sider.

Svenning, M-A., Hanssen, Ø.K. & Halvorsen, M. 1998. Etterundersøkelser i Målselvvassdraget med hensyn på tetthet av laksunger og fangst av voksen laks. - NINA oppdragsmelding 526, 24 sider.

Svenning, M-A. & Kanstad-Hanssen, Ø. 2008. Fiskebiologiske undersøkelser i Målselvvassdraget 2006-2007 - NINA Rapport 418. 25 sider.

7 Vedlegg

Tab 5: Posisjon til alle lokalitetene presentert i denne rapporten GPS.

Elv	Lokalitet	WGS84 UTM 35 X	WGS84 UTM 35 Y	kommentar
Harrelv	1	0547057	7809959	
Harrelv	2	0546637	7809601	
Harrelv	3	0546056	7810087	
Luftjok/Luovttejohka	1	0552352	7794471	lok 1 Orell mfl. 2008
Luftjok/Luovttejohka	2	0549464	7795125	
Luftjok/Luovttejohka	3	0548497	7794913	lok 4 Orell mfl. 2008
Luftjok/Luovttejohka	4	0545217	7793803	
Golggotjohka/Gulbojok	1	0542535	7805138	
Golggotjohka/Gulbojok	2	0540740	7798994	
Golggotjohka/Gulbojok	3	0539961	7798954	
Golggotjohka/Gulbojok	4	0539656	7799548	
Ciikujohka	1	0525975	7780184	
Ciikujohka	2	0526161	7780150	
Ciikujohka	3	0527180	7780404	
Borsejohka	1	0488849	7763360	lok 5 Orell 2011
Borsejohka	2	0488509	7762370	
Borsejohka	3	0488547	7762773	lok2 Orell 2011
Borsejohka	4	0488315	7762346	lok 3 Orell 2011
Borsejohka	5	0489369	7764084	
Borsejohka	6	0487899	7762108	
Leavvajohka	1	0466580	7754408	
Leavvajohka	2	0464531	7754742	
Leavvajohka	3	0462918	7753831	
Leavvajohka	4	0461739	7753055	
Leavvajohka	5	0461787	7752720	
Leavvajohka	6	0461995	7752802	
Leavvajohka	7	0468010	7755022	
Sávkadasjohka	1	0454372	7714256	
Sávkadasjohka	2	0453752	7713693	